

OBSAH.

Úvod. Napsal Dr. Frant. Machát.

I. Dějiny zeměvědy.

A. Rozvoj zeměvědy ve starověku	1
B. Dějiny zeměvědy ve středověku	4
C. Doba velikých objevů	9
D. Od konce XVI. do poč. XIX. stol.	12
E. Rozvoj geografie v XIX. stol.	16

II. Pojem a rozdělení zeměpisu 22

A. Všeobecný zeměpis.

I. **Mathematický zeměpis.** Napsal Dr. Frant. Kolářek.

1. Tvar a velikost země	27
2. Obzor	28
3. Určování polohy	31
4. Země jako těleso nebeské	38
5. O měření času	44
6. Zobrazování zemského povrchu	47

II. **Fyzikální zeměpis.** Napsal Dr. Vlad. Novák.

I. Povaha a úkol fyzikálního zeměpisu	55
II. Nitro zemské	55
III. Ovzduší	59
1. Výška a složení jeho	59
2. Teplota ovzduší	60
3. Tlak a pohyb ovzduší	78
4. Vlhkost ovzduší a její srážky	86
5. Podnebí	94

IV. Moře	97
1. Rozdělení povrchu zemského v moře a pevninu	97
2. Rozdělení moře	97
3. Hloubka moře a podoba dna jeho	98
4. Složení dna mořského	100
5. Vlastnosti vody mořské	101
6. Vlnění mořské	105

7. Dmutí moře	106
8. Mořské proudy	113
V. Pevná země	116

1. Rozsah a rozdělení pevniny	116
2. Výška pevnin	116
3. Složení kůry zemské	117
4. Tvary povrchu pevnin a vznik jejich	118
A. Síly exogenní	119
B. Síly endogenní	147
C. Rozdělování tvarů povrchu zemského	164
a) Formy v oblastech vodorovných	173
b) Tvary v oblastech vrstev zvrásněných	176
c) Tvary povrchu zemského v krajinách sopečných	181
D. Vodstvo pevniny	183
E. Vodorovné rozčlenění pevnin	193
F. Ostrovy	195

III. **Biologický zeměpis.** Rostlinstvo a živočišstvo se stanoviska zeměpisného. Napsal Dr. Vl. Novák.

I. Úvod	198
II. Podmínky rozšíření rostlinstva	198
III. Formace rostlinstva	200
a) Les	200
b) Travnaté formace	203
c) Pouště	204
d) Rostlinstvo vodní	205
IV. Podmínky života zvířecího	206
V. Účast zvířectva na tvárnosti krajiny	207
VI. Floristické a zoogeografické rozdělení země	208

IV. **Všeobecný zeměpis člověka neboli anthropogeografie.** Napsal Dr. V. Dvorský.

I. Pojem a rozdělení	213	10. Zaměstnání obyvatelstva	278
II. Přirozené rozčlenění lidstva (Geografie rač)	214	11. Počet obyvatelstva v jednotlivých sídlech. 12. Fysiognomie měst	279
1. Stáří člověka. 2. Počet lidí. 3. Hlavní znaky přirozeného rozčlenění lidstva	214	13. Hustota obyvatel a sídel	280
4. Rasy	216	14. Rozdělení lidstva na povrchu zemském	281
III. Politický zeměpis	218	15. Vliv nadmořské výšky na hustotu obyvatelstva	282
1. Základy státních útvarů	218	16. Hustota obyvatelstva jakožto výsledek přirozeného bohatství krajiny a kulturní výše hospodářického člověka. 17. Velkoměsta	283
2. Státní zřízení	219	18. Celkový význam dopravy	284
Rozdělení států dle velikosti a síly	220	19. Cesty. 20. Přirozené podmínky dopravy	289
Zeměpisná a politická poloha	222	21. Různé způsoby dopravy	291
5. Středisko státu. 6. Moci námořní	223	22. Geografické rozšíření jednotlivých způsobů dopravy	292
7. Politické hranice. 8. Vnitřní rozčlenění států	224	23. Železnice	294
9. Osady a země přidružené	233	24. Nitrozemská doprava vodní	296
10. Vývoj mocí koloniálních	234	25. Doprava námořní	297
11. Přehled států se zámořskými osadami nebo zeměmi přidruženými	234	26. Přístavy	298
IV. Zeměpis hospodářský	235	27. Přehled dopravních prostředků dle nosnosti	299
1. Základní činitelé hospodářských dějů	235	28. Doprava zpráv, peněz a drobných zásilek. 29. Rychlost dopravy	300
2. Člověk jakožto hospodářský subjekt	236	30. Isochronické mapy	302
3. Příroda jakožto podklad hospodářského života	237	VI. Světové hospodářství	302
4. Zvláštní vlivy podnebí na hospodářskou činnost člověka	241	1. Pojem a vývoj	302
5. Výrobní činnost člověka. 6. Suroviny pocházející z říše nerostné	242	2. Základní podněty světového hospodářství	303
7. Suroviny z říše rostlinné	246	3. Celkový stav dnešního světového hospodářství	304
8. Suroviny z říše živočišné	259	4. Hlavní hospodářské okruhy na světě	305
9. Škůdcové hospodářských rostlin a zvířat	264	5. Vývoj světové dopravy	306
10. Výroba průmyslová	265	6. Obchodní národové	307
11. Produkty činnosti duševní 12. Podněty směnného oběhu	268	7. Právní poměry světového obchodu	308
13. Prostředky směnného oběhu	270	8. Statistika světového obchodu	309
V. Zeměpis sídel a dopravy	271	9. Předměty světového obchodu	310
1. Země obydletelná	271	10. Přechody kapitálu. 11. Světová doprava poštovní	315
2. Lidská sídla. 3. Topografický a politický význam slova sídlo	272	12. Světové obchodní loďstvo	316
4. Nestálá bydliště. 5. Samoty a sídla ojedinelá	273	13. Přístavy důležité pro světovou dopravu. 14. Dráhy budoucnosti	317
6. Vesnice. 7. Poloha sídel	274	VII. Kulturní rozdělení lidstva	318
8. Historický vývoj měst	275		
9. Typické polohy měst	276		

1. Kulturní stupně	318	II. Velká Britannie a	
2. Způsoby hospodaření. 3. Národové kultury primitivní	319	Irsko	446
4. Ohniska kultury. 5. Národové kočovní	321	Osídlení	457
6. Národové kultury pokročilé. 7. Vysoká kultura. 8. Náboženská vyznání	322	Samosprávné ostrovy a zamořské državy	465
9. Náboženství pohanská. 10. Asijská náboženství. 11. Monotheistická vyznání	323	III. Poloostrov Skandinavský	466
12. Přehled všech náboženství	324	A. Království Norské	471
		B. Království Švédské	474
		IV. Dánsko	478
		Osídlení	490
		Vzdálené ostrovy	491
		C. Střední Evropa. Napsali Fr. Machát a Dr. Fr. Košek	493
		Úvod	493
		A. Přírodní poměry	494
		1. Členitost kolmá	000
		I. Severoněmecká nížina	495
		II. Vysočina českoněmecká	500
		III. Alpy	521
		A. Západní Alpy	534
		B. Východní Alpy	537
		IV. Kras a soustava Dinarská	552
		V. Karpaty	566
		2. Vodstvo	576
		3. Podnebí	585
		4. Rostlinstvo a zvířena	591
		B. Státy	592
		I. Království Belgiecké	595
		II. Království Nizozemské	603
		III. Velkovévodství Lucemburské	608
		IV. Říše Německá	608
		Jednotlivé státy	615
		1. Království Pruské	615
		2.—12. Malé státy severoněmecké	626
		13. Království Saské	628
		14.—21. Durinské státy	629
		22. Velkovévod. Hesské	630
		23. Království Württemberské	632
		25. Velkovévod. Bádské	633
		27. Říšská země Elsassy-Lotrinky. Osady	634
		V. Republika Švýcarská	635
		VI. Knížectví Liechtensteinské	643
		VII. Mocnářství Rakousko-Uherské	644
		A. Království a země v říšské radě zastoupené:	
		I. Země sudetské	670
		1. Král. České	670
B. Zvláštní neboli oblastní zeměpis.			
Evropa.			
Část všeobecná. Napsal Kl. Urban.			
Úvod. Ohraničení	327		
Plošné rozměry	328		
Horizontální rozčlenění	329		
Členitost kolmá	331		
Poměry vodopisné	335		
Podnebí	337		
Květena	339		
Zvířena	340		
Obyvatelstvo	341		
Státy evropské	345		
Hospodářské poměry	347		
A. Jižní Evropa. Napsal Dr. Vlad. Novák.			
I. Balkánský poloostrov	350		
Státy balkánské	368		
1. Sutanát Turecký	368		
2. Království Bulharské	369		
3. Království Srbské	370		
4. Černá Hora	371		
5. Království Řecké	371		
6. Kreta	372		
II. Itálie	373		
Osídlení. Sev. Itálie	393		
Střední Itálie	394		
Jižní Itálie a ostrovy	396		
Malta	397		
III. Poloostrov Pyrenejský	398		
A. Španělsko	409		
B. Portugalsko	414		
B. Západní a Severní Evropa. Napsal Kl. Urban.			
I. Republika Francouzská	417		
Osídlení	436		
Korsika a zamořské osady	445		

2. Markrab. Mo- ravské	686
3. Vévod. Slezské	696
II. Země alpské	705
1. Arcikníž. Dol- norakouské	705
2. Arcikníž. Hor- norakouské	708
3. Vévod. Salc- burské	709
4. Kniž. hrabství Tyrolské s Vor- arlberskem	710
5. Vévodství Ko- rutanské	713
6. Vévodství Sty- ské	714
III. Země krasové	716
1. Vévodství Kraň- ské	716
2. Přímoří	718
3. Království Dal- matské	729
IV. Země karpatské	731
1. Království Ha- ličské	731
2. Vévodství Bu- kovinské	734
B. Země koruny uher- ské	735
1. Království Uher- ské s Rjekou	736
2. Království Char- vátsko-Slavonské	753
C. Bosna a Hercego- vina	755
VIII. Království Ru- muské	758
D. Východní Evropa. Napsal Dr. V. Dvorský.	761
Rusko	761
Osídlení	798
A. Velkoknížectví Finské	798
B. Evropské Rusko (bez Finska)	799

Asie.

Napsal Dr. J. Čermák.

Část všeobecná	813
A. Severní Asie	827
I. Ruská Střední Asie	827
II. Sibiř	835
III. Oblast Amurská	840
B. Východní Asie	841
I. Mandžusko	842
II. Čína	843
III. Korea	858
IV. Japonsko	860
C. Střední Asie	865
Osídlení	870

D. Jižní Asie	872
I. Přední Indie	872
Samostatné státy a cizí državy	885
II. Zadní Indie	886
1. Britské državy	888
2. Království Siamské	889
3. Francouzská Indočína	890
III. Souostroví Východoindi- cké	891
Jednotlivé ostrovy	897
E. Přední Asie	901
I. Nezvrášená část Přední Asie	902
Osídlení	905
II. Zvrášená území Přední Asie	907
1. Malá Asie a turecká Armenie	917
2. Ruská Armenie a Kav- kazsko	919
3. Iranské země	920
Jednotlivé státy	921

Afrika.

Napsal Dr. Frant. Machát.

Část všeobecná.	923
I. Země atlaské	939
A. Marokko	942
B. Alžírsko	943
C. Tunis	945
II. Oblast poušti	945
A. Sahara	949
B. Egypt	950
III. Sudan	957
A. Východní Sudan	960
B. Střední Sudan	961
C. Západní Sudan	962
D. Horní Guinea	963
IV. Dolní Guinea a pá- nev Konžská	964
Politické rozdělení	967
V. Jižní Afrika	968
Politické rozdělení	971
1. Jihoafrická Unie	972
2. Britské protektoráty	973
VI. Východní Afrika	974
Politické rozdělení	978
VII. Africké ostrovy	980
A. Ostrovy v oceanu At- lantském	980
B. Ostrovy v oceanu Indi- ckém	981

Amerika.

Napsal Dr. T. M. Voldřich.

Část všeobecná	985
A. Severní Amerika	1003
I. Britská Severní A- merika	1003